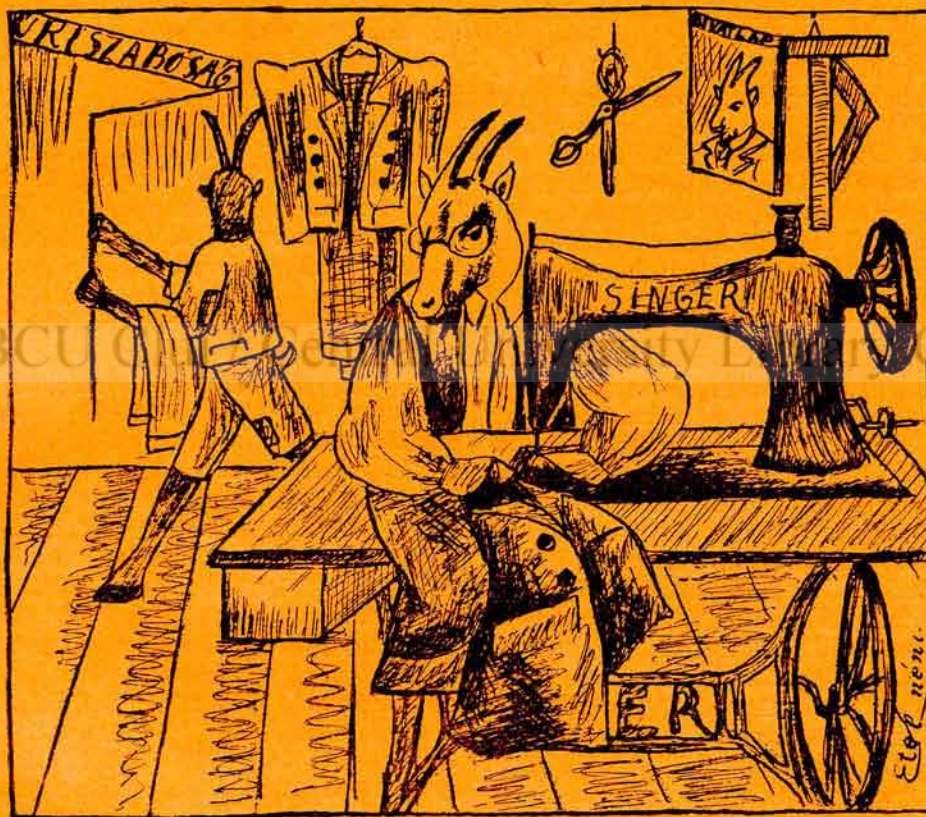

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEK LAP

Kecske Péter mesterséghez kezd.

(Szövegét lásd a belső oldalon.)

V. ÉVFOLYAM
26. szám.

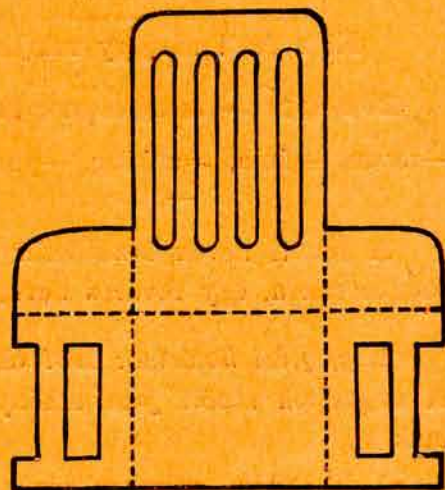
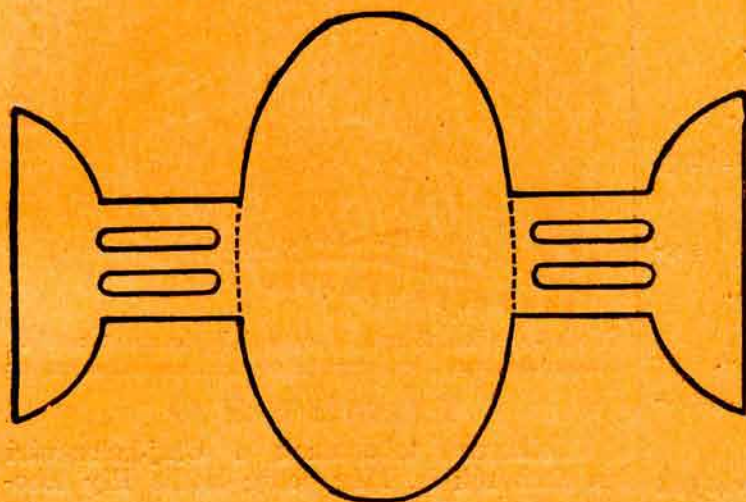
1937. SZEPTEMBER
10.

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87.

Játék is, rajz is.

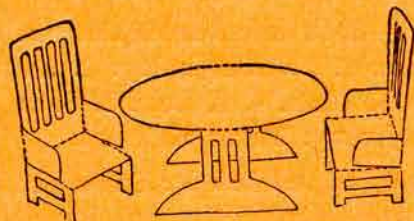
Amikor esős idő van, nem lehet kinn a szabadban játszani. Török ilyenkor a fejüket a kis cimborák, hogy mit lehetne csinálni? Lehet társasjátékot játszani, de lehet játékokat is készíteni. Állatokat, bababutorokat,

kifesthetitek, az alapszint fehéren hagyva, vagy barnára, esetleg pávakékszinre festve. Az erősebb és keményebb papírra rajzolt mintát a szaggatott vonalak mentén kell betűzni s kész a butor a szobába. Ha megcsinál-

babákat. Ez is pompás multság. S amit a gyermek készít, azt jobban meg is becsüli, azal szívesebben játszik. Forgassatok csak vissza a régi számokra, mennyi sok érdekes állatmintára találnak a fiúk, a lányok öltöztető babára. Most bababutor-mintát közlünk: asztal- és szék-mintát. A széket 6, vagy 12 példányban is megcsinálhatjátok, asztalt is lehet többet készíteni, több szobára-valót. Aztán rajzolhattok rá szép magyaros mintát s

tátok, máskor is közlünk ilyen mintákat. — Butormintákat már Mohalyi bácsi is rajzolt nektek. De úgy jó, ha többféléket is tudtok.

Kecske Péter mesterséget kezd.

(A címkép szövege.)

A régi kis cimborák emlékeznek jól arra a közleményünkre, amelyben irtuk, hogy nagy gyűlést tartottak az állatok, amelyen elhatározták, hogy ők sem nézik tétlenül a világ folyását, hanem valami mesterséghez fognak.

Iá Muki ép most egy éve, a szept 1-i sárga címlapon határozta el, hogy költőnek csap fel, Jeges Medvének operaénekesnőnek készül, most aztán Kecske Péter sem halogatja sokáig a dolgot, az új iskolai év beálltával mester-

séghez kezdett, műhelyt nyitott. Gondolja, hogy lesz elég lyukas-fenekű cimborá-nadrág, hozzá bizalommal vihetitek, ő úgy megvarrja, hogy nyoma sem lesz a szakadásnak. hozzá bizalommal viheti mindenki, ő úgy megvarrja, hogy nyoma sem lesz a szakadásnak.

No, ha Kecske Péter ilyen komolyan fogja fel a dolgokat, remélem, a jószót ti is követni fogjátok.

Andris.

Irla: **Móráné Ősz Róza.**

Nagy sötét erdők vették körül a kis erdélyi falucsukát. Kemény kezekkel nem vágták ki akkor a fákat. Jó volt a fák tövében elrejtőzni, meghuzódni a kis szalmafedeles falusi házikóknak.

Erdélyben akkor sok volt a hivatlan vendég. Esténként a falu emberei örködni jártak ki a hegyekre. Innen is, onnan is nagy tüzet láttak. „Harácsol a török” — mondogatták szomorúan, mert a sok, sok családi tüzhely lángja fájó sebet ütött a szívekben. Nagy hasáb fák voltak mindenfelé összehordva, hogy ha a figyelő későn veszi észre a veszedelmet, akkor tüzjelt adjon a falunak. Ezt már a gyermekek is tudták, hiszen sokszor hallották, mikor éjszakánként félve kérdezte anyjuk:

— Nem égnek még a véstüzek?

A falu egyik udvarán két sovány lovat hajtogatott egy elevenszemű fiú. Füttyölve ült fel a lóra.

— Andris! — kiált utána az apja, — maradj künn, amíg jól le nem megy a vacsora-csillag. A lovak éhesek, itthon meg nincs mit adni nekik.

— Andjís, Andjís! — kiáltotta kis huga, Anikó — mit hozol az ejdőből?

— Édes epret, kis madarat — felelte a fiú s vígan nógatta a két fáradt lovat.

Még egyszer visszanézett a kis hugára, aki kövér kezével tapsolgatott az ajtóban:

— Madajat, madajat!

Felkanyarodott az erdőnek. Volt mit enni bőven a lovaknak. Andris egy darabig versenyt füttyült a rigóval. Majd vékony ágból kis kosarat font és tele szedte eperrel. Anikó várja.

Már a nap köszönetni kezdett, mikor eszébe jutottak a lovak. Összebojászta az erdőt, de nem akadt nyomukra. — Jaj, ha elhajtotta a török! — Visszament a hegyélre. Már esteledni kezdett, a fák közt baglyok kezdtek meg esti sétájukat... de valami távoli zörgést hallott. Előbb mászott a rossz, företlen hegyi uton valami zörgött. Lenézett. Arca elsápadt. Lenn az uton portyázó törökök mentek tovább. Egy pár rozoga szekér. Összekötözött foglyok. Andrásnak elállott a szíverése... egyik szekéren sirni kedett egy kis leány. Az egyik török durván reáragott az ostorával.

— Anikó! — szisszent fel a gyermek. Hugsokájára gondolt. Mi lenne, ha őt is így vinnék fogolyként, mint ezt a kis leányt? Nem, nem! Anikót meg ne üsse senki!

De mit csináljon? Láttá, hogy az első törökök már jó messze járnak a falu felé. Azok hamarabb a faluban lesznek, mint ő.

— A véstüzek, — villant át agyán. Rohant a farakások felé. Arcába csapott egy ág. Érezte, hogy a vér végig folyik a nyakán. Semmi, csak előre... Megvan... megtalálta a tüzszerszámot... Sietni... sietni... Csiholni kezdi a tüzet, a rászoritott tapló már ég, lóbálja a csepüt... végre lángot vet. Meggyújtja a száraz ágakat. A láng magasra felcsap. Nem veszi észre, hogy arcáról a vér leesepeg a lángba és az sietve issza fel.

A tűz mind nagyobb, nagyobb. — Jaj, csak észrevennék a faluban. Csak még egy ágat s aztán elmenekül és elrejtőzik a nagy odvas fába. Sietve cipeli a fát. A háta megett lárná hallatszik, de ő nem hall, nem lát. Szétnyílnak a fák s egy török dühösen tiporja le s hányja szét a lángokat.

— Nem! — sikoltja Andris s mondhatatlan erővel veti reá magát a törökre és tépi és karmolja, mint egy macska.

A török dühösen szurja bele lándzsáját a puha gyermektestbe. Andris kábultan még annyit hall, hogy a faluban dobolnak.

— Meglátták, — gondolja s élettelenül beleesik a lángok közé. Azok körülölelik és csókolják és csókolják, amíg fekete hamu nem lesz a mosolygós szemű, pirosarcu magyar fiúból.

Azután eljön az esti szellő és vízsi, vízsi a fekete hamut egy hegyszakadékba, ahol egy kis leányka csendesen sirdogál:

— Andjís, Andjís, hoj az eper, hoj a madáj, a madáj?

— Aludj, aludj csendesen, — esititgatja az anya, — reggelre mindent elhoz. Egy szomorú anya könnyes szemmel altatgatja akkor a kis lányát. De hol a fia? Miért nem jön már a fia?

Az anya még nem tudja, hogy az niár csak por és hamu, amelyet szerte visz a szél, hogy ahol a földre hullanak ezek a drága hamvak — álmódjon róluk a föld és ennek a drága hős gyermeknek őrizze meg az emlékét az erdő, a susogó fák, a rét, a csevegő patak és a fenn ragyogó csillagok, akik látták azt a szörnyüséget azon az éjszakán...

Humor.

— Jesszus, te gyerek! Sárba estél!

— Bizony, abba, mama.

— Az új nadrágban?

— Nem érkeztem rá, hogy előbb levessem.

Szeptemberben.

Irta: **Móra László.**

*Az iskola udvarán
Lepke, virág tudja már,
Turbékolja a galamb,
Zengi, csengi a harang:
Szeptember van, gingálló
Kinyitott a kis ajtó.*

*Együtt a sok kis ember,
Hívja őket Szeptember.
Fiúk, lányok de sokan
Egymást nézik boldogan.
Szépen ülnek, összeférnek,
Akárcsak a jó testvérek.*

*Vígán végzik a munkát
Ezt is, azt is tanulják.
Eszeckéjük megtelik,
Lelkük is szebb lesz nekik.
S míg így telik tarisznyájuk,
A jó Isten vigyáz rájuk.*

A kis muskátli, meg a szegény bankkisasszony.

Irta: **Ferenczy László Marcella**

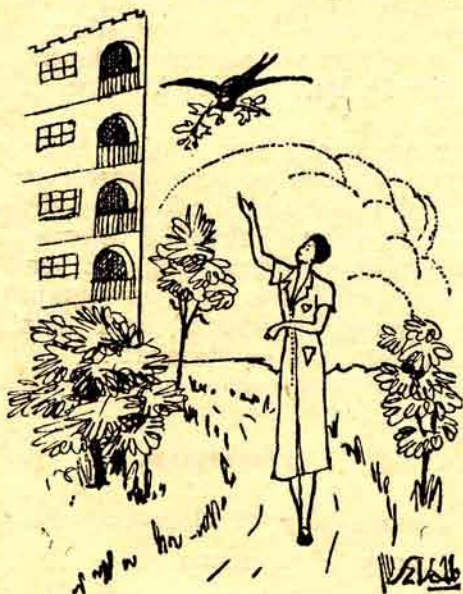
(2-ik folyt.)

Nem is volt neki csak egy ócska hétköznapi, meg egy vasárnapi ruhája. De nem csoda, hiszen ő kapta a legkevesebb fizetést a bankkisasszonyok között.

Sokan nem is hitték, hogy olyan kevés fizetést kap, azt gondolták, hogy talán cukrászdára költi a pénzét, vagy más effélére.

Pedig, ha tudták volna!

— 700 lejt adok anyának kosztra — számolgatta minden elsején a fizetését. — Többet is adnék, de még a cipőmet is meg kell talpalni —

Amint sétált észrevette, hogy egy madár kiejtett valamit a csőréből.

az 100 lej. Meg harisnyára is szükségem van, meg egy pár más apróságra, az 200 lej — és ezzel fuccs! Vége az 1000 lej fizetésnek. Pedig még egy télikabát is kellene, meg egy meleg sapka, de még egy egyszerű irodába járó ruha is. És lám ezek újra nem telnek ki a fizetésemből. Leborult az asztalra és úgy sírt-sírt keservesen, hogy önéki már sohasem lesz több a fizetése. A többi cifra, selyem-, meg bársonyruhás bankkisasszony közt bizony olyan, mint egy kis Hamupipőke.

Lassankint tavaszba fordult az idő. Még az elhanyagolt, kopott udvaron is meglátszott a napsugarak áldott munkája.

Millió, meg millió fűszálcaska dugta ki a fejét.

Egy délelőtt nagyon sokat kellett számolnia Angelikának. Még a feje is belefájdult. Ki kellett mennie a friss levegőre.

Amint sétált végig a hosszú udvaron, észrevette, hogy egy madár kiejtett valamit a csőréből. Angelika utána kapott és elmosolyodott: — Nini, valami kis növényágacska! Valahogyan elesente ez a madár. No, ha már ideesett, én meg nem hagyom elpusztulni, hanem elültetem. — Ugy is tett. Egy hegyes fadarabkával felporhanyította az utcafeleli kerítés mellett a földet, téglával körülrakta és odaültette a kis zöld ágat.

Pünkösöd előtt állt az idő — gyakran esett az eső, a földet öntözni sem kellett s megfogant az ágacska. S nőni, terebélyesedni kezdett. Micsoda öröm volt ez Angelikának. Minden nap kiszökött egy percre, hogy lássa mennyit nőtt

az ő kis virágja? Óh de drága is volt az a kis virág! Napról-napra szebb lett. Angelika minden örömét benne találta. A bankban nem sejtették az okát, ami Angelikát vidámmá, mosolygóvá tette. Ő nem árulta el titkát, mert talán csupa irigységből is elpusztították volna azt a virágot.

Pünkösöd előtti napokon nagyon sok dolog volt a bankban, úgy, hogy Angelika kisasszony nem tudta megnézni a virágját. Negyed napra, ahogy az ünnepek után feljött a hivatalba, az első dolga volt, kiszököni a hivatalból hogy megtudja, nem szomjas-e a virágja. De majdnem elsikoltotta magát a meglepetéstől. A zöld bokrocska tele volt szebbnél-szebb tűzpiros virágokkal. Látta ő már a bimbókat rajta, csak azt nem gondolta, hogy ilyen hamar kivirágzik. Óh, édes Istenem! az Angelika örömét leírni sem lehet.

Egy napon a bankigazgató ur elhatározta, hogy ő bizony megszámolja, mennyi is hát neki a pénze. Előszedte az ide-oda dugdosott pénzeket, arany-, meg ezüstpénzzel telt zacskókat, de akadt papíros pénz is bőven, — még külföldi, talján, muszka, meg cseh pénzek, burkus márka — még a háborus világból, volt egy nagy tarisznyára való. Még egy néhány abessziniai tallér is akadt köztük.

Számol, számol a bankigazgató ur, ezerig, százezerig. Csak burkus márkája több volt neki, mint ötmilliárd. Bele is zavarodott a számolásba. Ujra kezdte, megint belezavarodott. Végre nagy mérgesen a földhöz csapta a tarisznya burkus márkát, aztán elrakta a pénzeket előbbi rejtékhelyükre s elment a barátjához, aki szintén bankigazgató volt. Annak panaszolta el, hogy ő milyen szerencsétlen. Annyi a pénze, hogy megszámlálni sem tudja. Három palotát is vehetne, de valahogy még sincs semmi öröme ebben az életben. Nem izlik neki az étel, éjjel álmában a tolvajok üldözik.

— Barátom, házasodj meg, — ajánlotta a másik bankigazgató, aki mellesleg megjegyezve, igen okos ember volt és mindig fején találta a szöveget.

— Mert hallgas ide, kedves barátom. Nem kell, hogy gazdagot nézz, van neked ez a pénzed, azt nézd, kedves legyen, jó és becsüljön meg téged. Ketten aztán megszámlolhatják azt a sok pénzt.

— Igazad van — mondta az életunt bankigazgató. — Eddig azt hittem, ha nekem lesz a legtöbb pénzem, én leszek a legirigyebb, legholdogabb ember. Irigyelni irigyelnek, de bizony boldog nem vagyok.

Visszament a bankjába. Az ott levő kisasszonyok mosolygva siettek eléje:

— Mit tetszik parancsolni? Van-e valami kívánsága? — kérdezték mézes-mázos szavakkal. Mind igen cifrán voltak öltözve. Mert titokban mindenki arra gondolt, hátha ő rajta akad meg a bankigazgató ur szeme.

De annak csak átsiklott a tekintete rajtuk. Egyiknek a zöld masniját nem állíatta, másiknak a piros gallérját. Volt amelyik a térde kalácsát mutogatta, olyan rövid volt a ruhája. Csak legyintett fáradtan:

— Köszönöm, nem parancsolok semmit! — Magában pedig azt gondolta: — nem biznám rátok a pénzemet...

Ment tovább a bankban. A páncélszekrény mellett megállt. A homloka bosszus ráncokba húzódott:

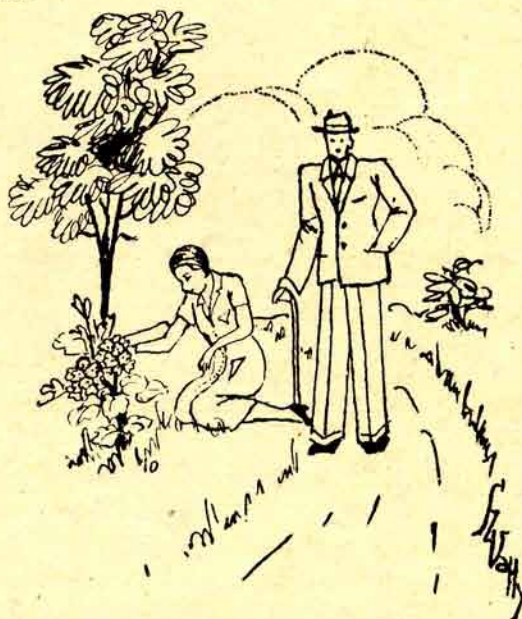
— Hol van Angela kisasszony?

A többi kisasszonyok kórusban kiáltották:

— Nem tudjuk — biztosan kinn trécsel valakivel az udvaron. S kárörvendve nézték, hogy a bankigazgató ur az udvar felé vette lépéseit. No lesz melege Angela kisasszony önagságának! Így nevezték maguk között — nem szerették, mivel nem tudott úgy cifrázkodni, mint ők — ezért nem is sajnálták, hogy most bajba kerül.

Angelika kisasszony mit sem sejtve guggolt kicsi kertjében. Ismét szomorú volt. Tegnap adták ki a fizetést és ma már nem volt neki egy kopogós vaskrajcárja sem.

A tűzpiros muskátli virágok megértően bólintgattak. Annyira fájt a szíve Angelika kisasszonynak, hogy nem tudott magán többé uralkodni, ráborult a muskátli bokorra — és zokogott olyan keservesen, hogy a kő is megsajnálta volna.

Ráborult a muskátli bokorra, és zokogott.

Aztán, mikor jól kisírta magát, megtörölte a szemét s nagyot sóhajtott:

— Ugy látszik, nekem már csak szomorúság az életem. — Megfordult, hogy megy vissza számolni, meg írni a bankba. De egyszerre elsápadt. A háta mögött ott állt a bankigazgató ur, aki el is bocsáthatja menten, akit a helyén nem talál hivatalos óra alatt. Akkor aztán még annak az 1000 lejnek is fuccs, örökre! Bizony ott állt az Angelika háta mögött s hallotta, amint keservesen panaszkodott a kis muskátlinak.

A bankigazgató ur pedig, — ha akart volna haragudhatott volna, de nem haragudott. Sőt, ellenkezőleg, nagyon kedves és barátságos volt Angelikához. Megfogta a kezét:

— Angelika kisasszony — mondotta — én kegyedet félreismertem. Az egyszerű ruhácska nem árulta el, hogy milyen érző, gyöngéd és becsületes lelket takar. Hogy a szíve is jó lehet, abból látom, hogy szereti a virágot. Én éppen ilyen feleséget keresek.

Volt ámulás, amikor a bankigazgató ur karonfogva hozta vissza a bankba, a könnyei közt boldogan mosolygó Angelikát. A bankkisasszonyok sápadtan, irigykedve szisszentek fel:

— Őt választotta feleségnek! — S mindjárt lesajnálólag biggyesztették a szájukat: — pedig nincs is neki még egy becsületes ruhája sem!

De voltak, akik másképp vélekedtek:

— Derék leány! Dolgos. Mindig pontosan járt hivatalába, a szegénynek is szívesen köszönt. Megérdemli, hogy megszeresse és feleségül vegye egy olyan nagy ur, mint ennek a banknak az igazgatója.

Ezt nem a bankkisasszonyok mondták. Nem bizony. Ezt az almáskofa mondta, aki bölsebb volt az összes bankkisasszonyoknál, mert lám, sovány kenyérbéjével mellett három almával is beírta naponta és még sem zúgolódtott a sorsa ellen sohasem.

Vége.

Az Uj Cimborá nagy rajzgyűjteményéből.

A tervezett II-ik országos rajzkiállításra már gyűlnek a rajzok. A fenti kis munkát gr. Bethlen Ilike IV. el. ot. kis cimboránk készítette.

Várjuk a többi kis cimborá rajzát is. Lehet kis rajzokat is beküldeni 15—20 cm. hosszúságú, de erős rajzpapíron. A fontos az, hogy magatok készítsétek, minden más segítség nélkül.

Légy üdvözölve iskolánk!

Irta: **C. Ady Mariska.**

Hullanak a piros-sárga
levelek a fákról...
Az iskolák nagy kapuja
mindenfelé tárul.

Isten veled vakáció,
nótás, szabad élet!
Jön a munka, hogy fölváltson
tíz hónapra téged.

De én azért nem busulok,
nem vagyok oly dőre!
A szorgalmi időnek is
megvan az előnye.

Mintahogy a kis méh gyűjti
nyáron át a mézet:
úgy gyűjtjük mi télen át
a tudást, bölcsességet.

Tudás nélkül senkik vagyunk
olyan világ járja!
Tekintélyünk s jó létünknek
tudás a forrása.

Légy üdvöz hát jó iskolánk!
Küszöböd vidáman
lépjük át a tanuló-év
kezdetén — mindnyájan!

Marconi Vilmos. (1874–1937.)

Egy tudós, aki az emberiségnek legnagyobb jótevője volt.

Irta: **Dezső bácsi.**

Az Uj Cimborá mult számából már értesültetek, hogy 63 éves korában meghalt Marconi Guglielmo (Vilmos), a drótnélküli táviró fitalálója. Ugyanott életrajzi adatait is olvashattátok. Mivel ez a világhírű olasz tudós nemcsak kitarító szorgalmával, lángeszével, hanem elevenlelkű istenhítével is messze kimagaslott a közönséges emberfömegek sorából, bizonyára érdekelni fog titeket Marconi életének egy-egy jellemzőbb mozzanata, melyből ti is hasznos tanulságot és példát vehettek.

Marconit már 13–14 éves korában nagyon érdekelte a fizika és vegytan, de leginkább a villamosság titokzatos ereje. A középiskolában, amint a villamosság alapfogalmaival megismerkedett, kezdte tanulmányozni az elektromosság tüneményeit. Sokat tanult, sokat olvasott, közben furt, faragott, villamos szerelvényeket szerkesztett s akkor volt legboldogabb, mikor otthon elvonulhatott házának padlásszobájába s ott a rézdrótok halma-zába, villanybatteriók s egyszerű, kézzel gyártott készülékek segítségével egyre bonyodalmasabb kísérleteit végezhetette.

Mikor Marconi a bolognai egyetemre került, a fizikai szakra iratkozott be. Egyik tanára, Righi professzor volt, az egyetem hírneves fizikusa, aki egy alkalommal magyarázat közben megemlítette, hogy Hertz Henrik kiváló természettudós 1888-ban már kétséget kizáróan bebizonyította a villamos hullámok létezését s azok szétáradását a levegőben. Magyarázatában a következő példát hozta fel:

„Ha két villannyal telített fémgolyó között villanyszikrát ugratunk át, mindenféle láthatatlan villamos hullámok keletkeznek. Képzeljünk el egy sima tükrű tavat, amelynek mélyébe követ dobunk. A kő a tó felületén gyűrű alakú hullámokat vet, melyek mindig szélesebb körökben terjednek a tó partjáig, amelybe beleütköznek. A villanyszikra is ilyen ködobáshoz hasonló áramhullámokat gyűrűzik szét a levegőbe. Ha ritka időközben pattantjuk ki a villamos szikrákat, a hullámok is ugyanabban az ütemben követik egymást, ha szaporábban küldjük a szikrákat, a hullámok is ép olyan szaporán jelentkeznek, amelyeket érzékelhetően fel is lehet fogni.“

Marconi nagy érdeklődéssel figyelte a magyarázatot s hirtelen eszébe villant: Mint-hogy a drótban működő villanyáramnak rövidebb-hosszabb ideig tartó megszakításán alapszik a Morse-féle táviró betürendszer, amely pontok és vonalkák váltakozásával különféle betűjeleket ír le egy állandóan mozgó papírtekerésre. miért ne lehetne a Morse-jelek kopogásának ütemében drótnélküli és kisebb-nagyobb távolságokra üzenni, ha a láthatatlan villamos hullámokat nemcsak kimutatni, hanem felfogni is tudjuk. Ide nem kell egyéb, mint egy érzékeny felvevő készülék s már indulhat is az üzenet. Ez a gondolat nem hagyta nyugton a 20 éves Marconit. Addig kísérletezett, amíg egyszer csak sikerült neki gyenge, kis készülékével a villamos hullámot kilenc méter távolságban felfogni. Ez a fontos esemény 1895. évnek egyik hideg decemberi éjje-

lén történt. Izgatottan rohant az édesanyja hálószobájába. Az első álmából felriadt anya, fia kérésére, azonnal felöltözött, s evvütt siettek föl a padlásszobába, ahol egy asztalon Morsefeladó emeltyü állott (amilyent a táviró hivatalokban szoktak használni), ez összeköttetésben volt a villanyteleppel, a tágas szoba végén pedig, kilenc méternyi távolságban egy esengettyüs szerkezet tünt fel.

— Most ide figyelj, anyám! — szolt a fiu s lenyomta a Morse-billentyüt. Abban a pillanatban megszólalt a csengő.

Sikerült tehát az első drótnélküli jeladás. Édesanyja mint művelt, okos nő, nemcsak csodálkozva örvendezett a bevált kísérleten, hanem e naptól fogva fiát állandóan buzdította megkezdett munkájának folytatására, mert előre látta, hogy ennek a felfedezésnek világra szóló hatása lesz, ha fia ezt tökéletesíteni tudja.

A leadáspróbák hónapokon át még mindig a padlásszobában folytak. A felvétel távolsága azonban mind messzebbre terjedt. Egy szép napon a fiatal Marconi háromszáz lépés távolságban két villanykészüléket állított fel egymással szemben. Ekkor megkérte öreg kertészüket, hogy álljon a csengős készülék mellé, s ha az megszólal, süsse el a kezébe adott pisztolyt. — Mert én a másik készülékhez megyek — szolt Marconi — s onnan inditom ide a villamos hullámot, mely a csengőt meg fogja rázni. Csakhogy olyan messzire nem hallszik el a csengő hangja, azért van szükségem a pisztolylövés jelzésére.

Az öreg kertész hitetlenül csóváltgatta a fejét s megjegyezte: — De urfi. drótkapcsolás nélkül nem szólalhat meg a villamos csengő? — Azért mégis engedelmeskedett s várt a kijelölt helyen. Marconi a másik készülékhez érve, még egy ideig matatott, igazgatott a felszerelésen, s mikor megállapította, hogy minden rendben van, megnyomta az emeltyü gombját s most ő figyelte lélekzetviassafojtva. Ám a pisztoly csak nem akart durranni. Mi lehet az oka? Nem működik a hullám? Dehogy nem! A gombnyomásra a csengő azonnal megszólalt, de a kertész bácsi ugy elámult, hogy ijedtében alig tért magához. Csak mikor a csengő újból berregett, sütötte el a pisztolyt. — Ez ördögösség! — mormogta magában s nem győzött eleget álmélkodni.

A villamos hullám e szerint háromszáz lépésre is megfelelt Marconi várakozásának. Ez volt a második nevezetesebb állomása a drótnélküli táviratozásnak.

A fiatal tudós találmányának fokozatos tökéletesítésével nemsokára két kilométernyi távolságban már *szöveget* is tudott leadni. Az első szöveg bibliai idézet volt: „Dicsőség Istennek s béke az embereknek!“ Egy év múlva

Angliában mutatta be a drótnélküli távirást. A Bristol csatornán keresztül 15 kilométerre üzent. Három év múlva 1899-ben már 300 kilométerre repíti a Morse-táviratok villanyhullámain. 1901-ben a rádiójelzés Angliából Újfundlandba az oceánon át repült. S azóta rohamos léptekkel meghódította az egész földtekét.

Marconi találmányával már nem rézdróton, nem tengeralatti kábelvezetéken át száguld a hir, hanem szabadon, a villamos hullámok szárnyain. A tengereken a hadi és kereskedelmi hajókat már mindenütt felszerelték leadó és felvevő készülékekkel, melyek a világ minden irányába küldött üzeneteket pillanat alatt felfogják. A veszélyben forgó hajó szétküldi segítség-kiáltásait az égtáj minden irányába s a tengeren járó hajókon meghallják a segélykérést, s teljes gőzerővel sietnek menteni! Marconi drótnélküli távjelzésével menekült meg a *R. F. Matthews* nevü 9000 tonnás angol hajó személyzete a biztosnak látszó elsüllyedéstől. S azóta hány meg hány hasonló eset történt, midőn a drótnélküli táviró üzenete révén értékes emberéletek szabadultak meg a végpusztulástól.

S látjátok — gyermekeim — a világnak ezt a leghasznosabb találmányát egy olyan lángész fedezte fel, aki kitarató szorgalmával, nagy tudásával, következetesen gondolkodó elméjével a *legbuzgóbb istenhívő* volt.

Marconi is fényesen beigazolta, amint előtte is sok-sok lángelme, hogy a *keresztény vallásosság és az istenhit karöltve járhat a tudománnyal. Sőt az istenhit és a tudás sohasem ellenkezhetik egymással, hanem egymást a legszelbben kiegészíti.* Viszont a tudomány istenhit nélkül sohasem alkothat a Földön maradandó értékeket. Ezt a történelem igazolja!

Marconit nagy emberszeretete is jellemezte. *Embertársát valóban csak az szereteti, aki az Istent is szereti.* Kiváló tudósunk minden törekvése az volt, hogy találmányával megkönnyítse, megszépítse, kellemesebbé tegye embertársainak életét, miáltal az emberiség megjavítását célozta. Neki köszönhetjük az antenna használatát, a rövidhullámú leadást, mellyel óriási távolságokat hidalt át, *ő tökéletesítette* a drótnélküli telefont és a rádiót, valamint a *távolbalátó készüléket*, az emitront, mely Amerikának s Európának gazdagabb városaiban már mindenütt működik s gyönyörködteti a közönséget bámulatosan tiszta, mozgó képeivel.

Ez a nagy tudós nyugodtan nézett a halál szemébe. Aki annyi jót tett az emberiségnek, nem is félhetett az örökélettől, ahol reá csak isteni jutalom várhat. Halálos ágyán Paolini Rappa lelkéssel együtt imádkozott s Miatyánk közben szállt el a lelke az Uristen trónja elé. Áldott legyen emléke.

Itt az ősz!Irla: **Petrovay Gabriella.**

Gólya, fecske, darúmadár
Elszállott, mind,
Messze jár.

A falombok elsárgultak,
Lehullottak.
Óh be kár!

Üres lett a mező, határ,
Meleg sincs már.
Itt az ősz.

A pók és a kisleány.

Pók: Gonoszszívú rossz leányka, eltapos-
tad fiaimat. Most félsz tőlem, úgy-é, szaladsz,
mert érzed, hogy rosszat tettél?

Kisleány: Jaj! jaj! ne bánts! Nagyon
félek. Igazad van, rosszat tettem. Hisz a pók
is hasznos akkor, mikor bogárt s legyet pusztít.
Jaj! jaj! ne bánts, most tanultam, hogy
vigyázzak fiaidra.

Pók: Embert Isten, ha teremtett, eszes
lénynek alkotá őt, hogy megértse, más lények
is élhessenek e földtekén. Bogár, növény, ál-
lat, ember, mindnek van ám hivatása. Ezt
bétöltni kötelesség, nem pusztítani, egymást
ölni. Így lesz a föld az Ég mása.

Eszperantó nyelvtanfolyamVezeti: **Kormos Jenő,**

Utóképzők — Sufiksoj.

-ist jelzi a mesterséget, valamivel hivatás-
szerűen foglalkozó személyt.

Pld.:

poŝto = posta	poŝtisto = postás
arto = művészet	artisto = művész
ofico = hivatal	oficisto = tisztviselő
pentri = festeni	pentristo = festő
laboro = munka	laboristo = munkás

-an képző jelenti a lakost, tagot, valahová
tartozó, vagy valamely intézményt pártoló
egyént.

Pld.:

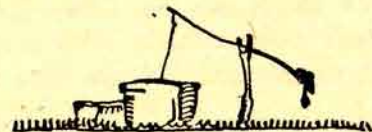
Vieno = Bécs	Vienano = bécsi lakos
Kristo = Krisztus	Kristano = keresztény
regno = állam	regnano = állampolgár
kortego = ugvar (királyi)	kortegano = udvari elő- kelőség, udvaronc.

Helyszűke miatt a *Mirandella hercegnő*
című folytatásos verses elbeszélés a követ-
kező számra marad.

DALOLJATOK, KIS CIMBORÁK

Vándorol a darúmadár,
Amerre megy, sír a határ.
Sárgapiros lombot hullat,
Darúmadár búsan kru-gat.

Darúmadár Isten veled!
Ami szívünk sohsem feled.
Jöjj vissza majd, jöjj vidáman,
Szép tavaszi napsugárral.

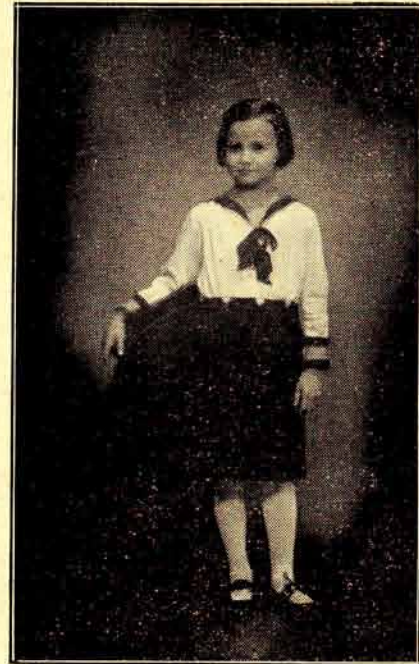
Bemutakozó.

Kiss Gizike I. gimn.

Már a mult iskolai évben elhatároztam, hogy be fogok én is mutatkozni. Nagyon kedves ujságom az Új Cimborá, mindig boldogan olvasom.

Az én nevem Kiss Gizike, Szatmáron lakunk. A zárda I. gimnáziumi osztályába járok. A kis cimborákat virággal üdvözlöm.

Bonyhai Éva III. el. ot.

Én a kolozsvári Új Cimborák közé tartozom. Én is szeretem és nehezen várom mindig a mi kedves kis lapunkat.

Nevem Bonyhai Évike IV. el. ot. Minden kis cimborát szeretettel köszöntök.

KIADÓ BÁCSI POSTÁJA

Kérjük az alanti kis olvasókat, akik más helyre költöztek, tudassák velünk új címüket. Esetleg az ismerősök is közölhetik az új címet: Varró Eliz Cluj, Stief Loránd Cluj, Alter Tibor Mercurea-Ciuc, Szabó Klárka Brassó, Vida Tibor Brassó, Foris Árpád és Ilonka Brassó, Szabó Ildikó Brassó, Darki János Tileagd, Károly István Szatmár.

Sokan vannak olvasóink közül, akik hátralékban vannak az előfizetéssel. Ezeket kérjük, hogy tartozásaikat kiegyenliteni mielőbb sziveskedjenek. Az Új Cimborának mindenn lejre nagy szüksége van.

Humor.

Tanító: Szabó! Mondd csak meg, hány l-el írjuk ezt a szót: szél?

Gyermek (gondolkodás után): Néha egy l-el, néha kettővel.

Tanító: Hogy-hogy?

Gyermek: Ha erősen fúj, kettővel, ha gyengén fúj, egy l-el írjuk.

Unoka: Nagymama, nagyít a szemüveged?

Nagymama: Igen, fiacskám.

Unoka: Akkor vedd le, nagymama, mikor nekem a kalácsot vágod.

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Minden kis cimborát s azok szüleit kérünk arra, hogy ha elköltözködnek régi lakóhelyükről, vagy más városba mennek tanulni, új címüket azonnal tudassák velünk.

Teleky Dezső. A gépelés végett küldött szindarab megérkezett. Minden kívánsága szerint fog történni. — **Vincze Sándor.** Levelét szabadságomról való visszatérésem után kaptam kézhez. Kívánsága szerint a lapot a jelzett címre meg is indítottuk. Különben mindenre kiterő válasz ment.

Földes Zoltán. Az Enyedről küldött kéziratot level megérkezett. — **Schullerné Sillay Erzsébet.** A hazatérésem után a legelsőnek küldött üdvözlő sorokat megkaptam. Köszönöm. Hallgassa meg a jó Isten a jó kívánságokat. — **Kiss Gizike.** Bemutató leveled a fényképpel együtt közlésre fog kerülni. Helyes, komoly leánykának látszol a fényképen. A kezében levő virágokkal a kis cimborákat üdvözlöd. Im, az üdvözlőt át is adom. — **Herczeg Klárik és Ferike.** No, végre hogy ti is életjelt adtatok magatokról és mindjárt mint rejtvényfejtők mutatjátok be magotokat. A megfejtés a sorsoláson részt vesz. Irjatok máskor is. — **Szabó Józsika, Szatmár.** Nagy szomorúság ért benneteket. Elvesztettétek a drága jó apukát. Épp azért kell most Józsikám létszeresen szeretni anyukát és mindenben szót fogadni neki. A szerkesztő néni szeretettel gondol rád és szeretné, ha minden hónapban írnál neki egy-egy levelet. Nem baj, ha rövid is. — **Horváth Erzsike I. g. ot.** Gimnáziumba irattak be kedves nevelő szüleid. Azt jelenti ez, hogy ők minden gondot, áldozatot vállalnak azért, hogy belőled tanult, okos leány legyen, hogy majd az életben megállj a helyed. A jó Isten képességet, tehetséget adott neked a tanuláshoz, remélem, fel is használod majd, hogy örömet szerezz vele öregségükre azoknak, akik most a te előmeneteledért minden gondot, minden áldozatot vállalnak. A megfejtésed a rovatvezetőhöz került. — **Marx Éva és Őcsi.** A kiadó bácsi küldött nektek postautalványt, kérdezitek, hogy miért küldte? Azért, hogy ne kelljen érte is pénzt kiadni. Akinek hátraléka van, az mindjárt kiállítja és beküldi postán az elmaradt összeget, akinek rendben van az előfizetése, az gondosan megőrzi a pénzesutalványt s később, mikor esedékesse válik az előfizetése, kiállítja az utalványt és beküldi postán. Mindig jó, ha kéznél van egy üres utalvány. — **Weiss Melinda I. g. ot.** Megfejtésed a sorsolásra kerül. Örülök, hogy megkaptad a hiányzó számokat, hogy legalább a regényből is elolvashatód a hiányzó részeket. — **Gödri Ildikó.** A rossz hír szárnyon jár. Rólád is azt hallottam, hogy beteg voltál. A mandulá-

dat kellett kioperálni, operálás közben átvágtak egy eret s ez még súlyosbította a betegséged — majdnem elvéreztél. Szerencsére, vérátömlesztéssel pótolták az elvesztett vért. Bizony nagyon nyugtalankodtam miattad. Hála Istennek, hogy annyira jobban vagy, hogy már otthon ápolnak. Ilyenkor látszik meg, ki az igazi barát. Azok ilyenkor elmennek, mint Sz. Évike és V. Judith, akik szórakoztattak téged és felolvastak neked az Új Cimborából. No, gyógyulj meg minél hamarabb kis cimborá, hogy lássalak ismét egészségesen és jókedvűen. — **Léderer Éva III. g. ot.** Az idén a III. gimnáziumba iratkozol be. Csak előre leányka! Nem féltetek én téged. Hiszem, hogy ez az új iskolai év is sikerülni fog. Az eszperantóban jól haladsz, mert minél hamarabb bélyeget szeretnél cserélni a Fidzsi-szigetekről és Ausztráliából és ezt csak úgy érheted el, ha eszperantóul jól megtanulsz. Kívánom, hogy ez a vágyad mielőbb teljesüljön. — **Bethlen Ilke IV. el. ot. és Miklóská II. el. ot.** Örömmel látom, hogy a II. országos rajzkiállítás iránt olyan élénken érdeklődtök. A most beküldött rajzok még jobbak, mint az előzők és jobb papírra is rajzoltátok azokat. A nagy kiállításon részt is vesznek majd. A bemutatkozó levelet és fényképet várjuk. — **Balogh Ibolyka III. g. ot.** A legrégibb és leghűségesebb olvasóim közé tartozol, azok közé, akiknek a megindulás óta jár a lap. No, be is veszünk a kis veteránok közé s ezek karácsonyra mind kapnak valami emléket a szerkesztőnénitől. A fénykép s a bemutatkozó level sorra kerül majd. — **Samarjai Sándor II. g. ot.** Rajzokat küldtél be a nagy rajzkiállításra. Még pedig egyszerre három darabot. Ha elgondolás után, a fejedből csináltad, mind a három rajz ügyes. Különösen az, amelyiken a tűszerenesétlenséget rajzoltad meg. A horgászás kép is jó, meg az alamizsnát adó asszony is. No, csak rajzolgass tovább Sándor. Ezeket mindenesetre elvisszük a kiállításra. Ha azonban, akár te, akár más gyermek készit még ceruzarajzot és az Új Cimborának akarja beküldeni, húzza át a ceruza vonalakat tussal. — **Vám-szer Géza.** Fogarason nyaraltál s épp csak az iskolakezdetre jöttél haza. Mindenesetre gondoltam, hogy Fogarásról írsz majd egy lapot. Irod, hogy Zizit többször is előadtatok nagy sikerrel, ennek igen igen örülök. — **Sebor Gizike.** Járványos betegségben voltál a nyáron. De hála Istennek, most már nincs semmi bajod. — **Horváth Erzsike I. g. ot.** A szept. 1-i szám rejtvénymegfejtését elsőnek hoztad be. A megfejtés hibátlan, így a sorsolásban részt is vesz. — **Klein Aranka I. g. ot.** Kedves voltál, hogy Szatmárról írtál nekem. Irod, hogy a kapott füzetbe mindennap szorgalmasan írtál. Lám, nem hiába gyakoroltad magad a vakáció alatt, de jobb is sokkal az írásod.

FEJTÖRŐ

1. Névjegyrejtvény.

Beküldte: *Vámszer Géza*, Csikszereda.

GONWHAISTN GRVÖYG

trkőszisegá ölekn
wne-Kyro

Ki a fenti névjegy tulajdonosa?

2. Pótló-szótagrejtvény.

—range, —ánia, —anking, —yon, —ürnberg,
—ntario.

A fenti nevek kezdőbetűi helyes sorrendbe rakva, egy főváros nevét adják.

Megfejtési határidő: 1937 október 5. —

A megfejtők között jutalomkönyveket sorso-
lunk ki.

A 19—20-ik számban közölt rejtvények
megfejtése: 1. Keresztrejtvény: Vízszintes:
1. Zongora. 17. Imruska. Függőleges: 1. Zom-
bori és 5. Albánia. 2. Névjegyrejtvény: Pe-
tőfi Sándor, híres magyar költő.

A 21—22-ik számban közölt rejtvények
megfejtése: 1. Kockarejtvény: 1. Dekameron.
2. Jukas. 3. Ulala. 4. A Lehi. 5. Sáris (sirás).
2. Betűrejtvény: Mikes Kelemen.

Megfejtést küldtek be: Szász Kató és Ba-
lázs, Fényes István, Horváth Erzsébet, Asz-
talos Bandi, Kovács Judit, Bogdán Ilonka,
Gálffy Gábor, Szereday Jolán, Blau Éva,
Szép Ella, Balogh Kató, Kis Edit, Szabó
Andris, Szendrey Magda és Keresztesi Jan-
csi.

Nyertesek lettek: Kovács Judit, Blau
Éva, Szendrey Magda és Fényes István.

Gyermekelőadásokra ruhák díszítéséhez
gumirozott aranyflitter s aranyfüzerek kap-
hatók Albisy kézimunkaüzletében Cluj, Ca-
lea Marechal Foch 10. Ezeknek a gummiro-
zott arany flittereknek az az előnyük, hogy
nem kell varrni a ruhára, hanem egyszerűen
csak ráragasztani.

Odorheiu-i r. kat. főgimn. tanulóinak linoleummetszeteiből.

TOBORZÓ.

Lelkesen toboroznak a Cluj-kolozsvári
kis cimborák is. Még pedig Hódos Illy tobo-
rozta Kohn Évát és Esztert. — Engelbrecht
Mária Magdolna Harcsa Erzsébetet és Po-
rujiu Feliciát. — Klein Aranka Nagy Gy-
sikát.

Bartunek: Titi mozdulatművészeti és
táncatanár Cluj, Str. Marechal Foch 10. sz.
alatt, a II. emeleti nagyteremben, szeptem-
bertől kezdődőleg, megkezdte tanítását. Test-
formáló, gyógytorna-tanfolyamokat tart gyer-
mekek számára is, orvosi felügyelet mellett.
Csoportos és külön órák megbeszélés szerint.

Kérjük magyarországi előfizetőinket, hogy
előfizetési díjaikat, a „*Studium*“ könyvkiadó
R. T.-hoz, Budapest, Keckeméti-u. 8. sz., az
Új Cimborá számlájára szíveskedjenek befizetni
Új előfizetések ugyanott eszközölhetők.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre
100 lej. A Családszövetség tagjainak 160 lej és
10 lej portó. Egyes szám ára 6 lej. Magyar-
országon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Cseh-
szlovákiában 60 ck. Amerikában 300 lej.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSÓ és SIMON SANDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj.